

УДК 78.37.03

THE INFLUENCE OF MUSIC AND DIDACTIC GAMES ON THE DEVELOPMENT OF AESTHETIC EDUCATION OF JUNIOR SCHOOLCHILDREN

ВПЛИВ МУЗИЧНО-ДИДАКТИЧНИХ ІГОР НА РОЗВИТОК ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Kaikova M./Кайкова М.М.*teacher /викладач***Savranska O./Савранська О.М***teacher /викладач**Municipal Institution" Uman Taras Shevchenko Professional College
of Education and Humanities of Cherkasy Regional Council"**Heavenly Hundred, 33, 20300**КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
ім.Т.Г. Шевченка Черкаської обласної ради»
вул.Небесної сотні, 33, 20300*

Анотація. Використання музично-дидактичних ігор у процесі музичної діяльності молодших школярів сприяє розвитку творчої особистості учнів, підвищенню інтересу до музики. Музична діяльність сприяє розвитку естетичного сприймання музичних творів учнями.

Ключові слова: естетичне сприймання музичних творів музично-дидактичні ігри, молодші школярі.

Abstract. The use of musical-didactic games in the process of musical activity of junior schoolchildren promotes the development of creative personality of students, increasing interest in music. Musical activity contributes to the development of aesthetic perception of musical works by students.

Key words: aesthetic perception of musical works, musical-didactic games, junior schoolchildren.

Вступ.

Гармонійне поєднання розумового і фізичного розвитку, моральної чистоти і естетичного ставлення до життя та мистецтва – умова формування цілісної особистості. Правильно здійснюваний естетичний розвиток пов'язаний з удосконаленням якостей і рис дитини. Музичні враження в учнів початкової школи залишаються у пам'яті надовго. Врахування вікових особливостей допомагає встановити, які саме форми, засоби та види діяльності для естетичного розвитку особливо ефективні в тому чи іншому віці.

Естетичне виховання пов'язане з сучасністю, пройняте нею, визначається її завданнями. Характерна риса естетичного освоєння діяльності – близькість до

життя, прагнення перетворити навколишній світ, суспільство, природу, предметне середовище.

Основний текст.

Естетичне виховання – складова частина виховного процесу, безпосередньо спрямована на формування і виховання естетичних почуттів, смаків, суджень, художніх здібностей особистості, на розвиток її здатності сприймати і перетворювати дійсність за законами краси в усіх сферах діяльності людини. Естетичне виховання спрямоване насамперед на виховання в учнів молодшого шкільного віку гуманістичних якостей, інтересу і любові до життя в його різноманітних проявах.

Учні молодшого шкільного віку мають невеликий емоційно-естетичний досвід. Їм важко орієнтуватися у глибинному світі настроїв, втілених у музичних творах. Тому поетапне опанування учнями основних емоційно-естетичних модальностей (сумно, весело, радісно, поетично, схвильовано, святково) має відбуватися вже з перших уроків. Для цього корисна гра “Чарівна кімната”. Вчитель розповідає учням казку про чарівну кімнату – що має чудову властивість – коли в цю кімнату заходить людина, вона одразу ж фарбується у кольори і заповнюється музикою, яка так само, як і кольори, відповідає настроєві того, хто зайшов. Вчитель пропонує учням різні за характером твори. Мета такої гри – допомогти учневі свідомо звернути увагу на зв’язок музики і життя; кольору і засобів художньої виразності з характером твору, образу, про який розповідається у творі з тим почуттям, яке несе в собі цей образ (наприклад, чим відрізняються кольори “добра” і “зла”; “радісті” і “суму”).

Створення словесних описів сприймання емоційних настроїв твору вимагає збагачення та розширення у школярів запасу слів, що відображають ознаки того чи іншого настрою. Використовуючи гру “Знайди свій музичний інструмент” під час ознайомлення учнів з симфонічним, народним, духовим оркестром, а також під час виконання певних завдань уроку, вчитель умовно закріплює за кожним учнем певний музичний інструмент. Далі для слухання пропонуються музичні твори. Впізнавши звучання свого інструмента, учні

умовно зображують гру на ньому. Таким чином, слухання музичного твору буде успішним, якщо застосовувати музично-дидактичні ігри [1].

Використання музично-дидактичних ігор у процесі ритмічних рухів. Одним із видів музичної діяльності учнів є ритмічні рухи. На уроках вивчаються різноманітні рухи під музику. Учні вчаться пришвидшувати і уповільнювати рухи, рухатися вільно, у відповідності з музичним образом, характером, динамікою музики. У процесі систематичних вправ по рухах в учнів розвивається музично-слухове сприйняття, яке необхідне їм у подальшій самостійній музичній діяльності. Учням необхідно постійно прислухатися до музики для того, щоб одночасно точно виконувати рух. Щоб рухи узгоджувалися з музикою доцільно використовувати елементарні рухи: притопи, прихлопи. Слід розвивати в учнів бажання самостійно рухатися під музику з творчими елементами виразності. Цьому сприяє музично-дидактична гра “Хто вийшов із лісу?” Використовуючи музичний супровід розвиваємо в учнів вміння самостійно імпровізувати, складати свої цікаві рухи, сприяє розвитку творчої особистості.

Велика увага приділяється умінню самостійно діяти під музику: виконувати різні перешикуння; запам’ятати послідовність рухів танцю, вигадати свій танок, застосовуючи знайомі танцювальні рухи. Творчі завдання на музично-ритмічні рухи слід поєднувати з ігровими моментами. Ігри “Моя улюблена мелодія”, “Будемо танцювати”, “Визнач танець” – дозволяють учням самостійно імпровізувати рухи, створювати нескладні композиції танцю, хороводів, ігор. Ігрова форма навчання рухів допомагає учням правильно виконувати ритмічний малюнок, спочатку нескладний, далі складніший.

Використання музично-дидактичних ігор під час вивчення нотного письма. Вітчизняні та зарубіжні педагоги вказують на те, що фундаментальним засобом пізнання світу для дітей є гра.

Педагоги прагнуть розвивати уяву, фантазію учнів, використовувати різноманітні ігри з інструментом, але спочатку без нот. Отож для вивчення нотного письма неоціненну допомогу надасть “Нотна абетка юного музиканта”.

Завдання, які допомагають правильно розміщувати ноти на лінійках та між ними у басовому та скрипковому ключах, а також розвивають музичну пам'ять, зорове, слухове сприйняття мелодії:

- викласти ноти на лінійку і між ними у басовому та скрипковому ключах за завданням вчителя;
- мелодію почутої пісні. Спочатку лише звуковисотний запис. Потім над нотами викласти відповідний ритмічний малюнок;
- викласти на нотному стані вивчені пісні;
- ноти власно створених пісень на вірші поетів;
- транспортування невеликих мелодійних уривків [2].

Види завдань, час відведений на завдання можна варіювати, додаючи або вилучаючи залежно від віку дитини, її розвитку, здібностей. “Нотна абетка юного музиканта” – універсальний, простий, доступний засіб у музичному навчанні та вихованні, надає велику допомогу під час вивчення елементів музичної грамоти. Дає змогу спокійно, плавно перейти до співів та гри по нотах.

Висновки.

Естетична позиція особистості відстежується через здатність до проявів творчої уяви, музичної активності. Музична творча активність як специфічний вид людської активності виявляється у прагненні створити такий музичний образ, що відрізняється від уже існуючих своєю новизною, неповторністю. Знання розглянутих компонентів естетичного виховання допомагає простежити їх формування, краще розібратися в індивідуальних особливостях світосприймання кожної дитини і свідомо керувати розвитком її музичних здібностей.

Впровадження дидактичної гри ефективно впливають на рівень інтересу до музики молодших школярів. Отже, використовуючи дидактичну гру, вчитель має більше можливостей для естетичного впливу на учня. Розроблена система дидактичних ігор поставила перед учнями завдання, які вимагали постійного спілкування з творами мистецтва, вміння відгукуватися на різні явища за допомогою емоцій, вміння вслухатися у звуки і фарби музики; здатності

одухотворити музичний твір за допомогою рухів; оціночних суджень про естетичну цінність мистецтва, підвищення рівня інтересу до музики молодших школярів, що засвідчує про ефективність впровадження дидактичної гри в освітній процес.

Література:

1. Крамська З.М., Федорова М.. Інтеграція музики і хореографії як засіб формування естетичного інтересу у дошкільників: навчально - методичний посібник/З.М.Крамська,М. Федорова.– Умань.:Видавець «Сочінський М. М.», 2021. – 116 с.
2. Тушева В.В. Формування творчої активності учнів молодших класів у процесі виконання завдань художньо-естетичної спрямованості: Автореф. дис... канд.. пед. наук: 13.00.01 / Ін-т пед. АПН України. – К., 1997. – 19 с.